

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Christoffer Masar, puh. 050 411 0163

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Taustaa

Kaupungin talous on erinomaisen vuoden 2022 jälkeen, jolloin saavutettiin yli 12 miljoonan euron plussatulos, vahvasti heikentynyt. Heikentynyt taloustilanne on aiheutunut useasta eri tekijästä, joista tärkeimmät ovat sote-uudistus, viime vuosien korkea inflaatio, työnantajanäkökulmasta kalliit työehtosopimusratkaisut (vuonna 2023 noin 4,9 % ja vuonna 2024 noin 4 % kustannusvaikutus), raskaan investointiohjelman aiheuttama nopeasti kasvanut poistotaso sekä kahden viime vuoden heikon väestökehityksen aiheuttama verotulokehityksen heikennys.

Vuodesta 2024 eteenpäin tulokset tulevat ilman erillisiä tasapainottamistoimia olemaan raskaasti alijäämäisiä. Vuoteen 2025 kohdistuu näillä näkymin noin 2,7 miljoonaa euroa ns. ulkoa tulevaa pysyvää kustannusnousua. Suurin tekijä ovat työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, jotka tämän hetken arvion mukaan tulevat nostamaan henkilöstökuluja yhteensä lähes 1,2 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2024. Toiseksi suurin yksittäinen kustannusnousu aiheutuu TE-palvelu uudistuksesta, josta näillä näkymin on aiheutumassa lähes miljoonan euron lisäkustannuksen yleishallinnolle. Valtionosuudet ovat samalla erinäisten reformien yhteisvaikutuksesta heikkenemässä noin 200 000 eurolla vuodesta 2024 vuoteen 2025. Viimeisin yksittäinen laaja kustannuksia nostava tekijä ovat HSL:n kuntaosuudet, jotka näillä näkymin ovat myös nousemassa noin 500 000 eurolla vuoteen 2025, verrattuna siihen, mitä kaupunki on budjetoinut vuodeksi 2024. Kaupungin pitää ts. sopeuttaa olemassa olevaa toimintaa, jotta nämä ulkoiset kustannusnousua aiheuttavat tekijät pääosin voidaan neutralisoida.

Kauniaisten kaupunginvaltuusto on osana talousarviota 2024 strategisen tavoitteen ”kestävä ja terve kuntatalous” alla hyväksynyt strategisen toimenpiteen ”Laaditaan talouden tasapainottamisohjelma”, jonka mittari oli, että talouden tasapainottamisohjelma on hyväksytty kevään 2024 aikana. Kestävän ja terveen kuntatalouden koko valtuustokautta koskeva nk. iso mittari on, että ”Kertynyt ylijäämä taseessa on vähintään 40 milj. € strategiakauden lopussa 2030 (eli strategiakaudella keskimäärin max -1,5 milj. € vuodessa)”. Kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä oli 31.12.2023 noin 55,8 miljoonaa euroa. Ilman tasapainottamisohjelmaa ja säästötoimia taseen ylijäämää olisi viimeistään vuoden 2027 lopussa noin 40 miljoonaa euroa.

Kaupungin taloustilanteen läpikäynti kevään 2024 aikana

Kaupungin taloustilannetta on kevään 2024 aikana käsitelty kaupunginvaltuuston talousseminaareissa 5.2. ja 8.4. Valtuustoryhmille on molempien talousseminaarien jälkeen toimitettu lista kysymyksiä, jonka perusteella virkamiehistö on yrittänyt muodostaa käsitystä valtuustoryhmien näkemyksestä tasapainottamisohjelman kestosta ja painotuksista. Ensimmäisen kyselyn

perusteella enemmistö valtuustosta vaikutti kannattavan kolmevuotista tasapainottamisohjelmaa vuosille 2025–2027, joka nyt myös on ehdotus tasapainottamisohjelman pituudeksi.

Yksi kyselyiden avainkysymyksistä on ollut se, mikä valtuustoryhmien näkemys on säästöjen ja veronkorotusten suhteesta. Kyseinen kysymys on vahvasti jakanut valtuustoryhmiä. Toisen kyselyn mukaan 3 valtuustoryhmää 6, jotka edustavat noin reilua 40 % valtuutetuista, on vastustanut verojen korotuksia ja katsonut, että koko tasapainotustarve tulee toteuttaa säästöjen muodossa. 3 muuta valtuustoryhmää ei ole kategorisesti vastustanut veronkorotuksia, mutta ovat myös painottaneet säästöjen tärkeyttä. Vahva enemmistö valtuustosta on kyselyiden perusteella vastustanut kiinteistöverojen korotuksia.

Valtuustoryhmien näkemystä säästöjen ja veronkorotusten suhteesta on kunnioitettu tasapainottamistoimia koskevassa esityksessä, painopisteen ollessa selvästi säästöissä.

Valtuuston lisäksi kaupunki järjesti myös 22.4.2024 asukasillan kuntalaisille taloudesta, jossa kaupungin talouden tilannetta esiteltiin ja jossa käytiin keskustelua talouden tasapainottamisen vaihtoehdoista. Valtuustoryhmien lisäksi talouden tasapainottamisen keinoista ja painotuksista on myös kysytty suoraan asukkailta 16.4-5.5.2024 auki olleella sähköisellä kyselyllä. Asukaskyselyssä kuntalaisia pyydettiin priorisoimaan eri keinoja tasapainottaa kaupungin taloutta ja lisäksi tekemään konkreettisia ehdotuksia toimenpiteistä, joilla taloutta tasapainotetaan. Kyselyyn tuli yhteensä 192 vastausta, josta 104 eri vastaajaa ehdotti myös toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Asukaskyselyyn vastanneet asukkaat priorisoivat talouden sopeuttamisen keinoja seuraavasti (Arvioi väittämiä asteikolla 1-5. 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä.):

1. Investointeja karsimalla (3,6)
2. Palvelu- ja asiakasmaksuja korottamalla (3,5)
3. Kunnan tuloveroprosenttia korottamalla (3,2)
4. Palveluja karsimalla ja Kiinteistöveroprosentteja korottamalla (2,9)
5. Palveluiden laadusta tinkimällä (2,3)

Yhteenvedo asukaskyselyn vastauksista on **liitteenä 1**.

Talouden tasapainottamisohjelma

Talouden tasapainottamisohjelmassa (**liitteenä 2**) esitetään, että taloutta tasapainotetaan vuosina 2025–2027 yhteensä 3,6 miljoonan säästöillä ja kunnallisveron korotuksella 4,40->4,70 (TA 2025), jonka tasapainottamisohjelman viimeisenä vuotena arvioidaan tuovan noin 1,5 miljoonan euron lisätulot. Tämän lisäksi esitetään vuosittain toistuvien investointien investointikattoa ja erittäin kriittistä suhtautumista kaikkiin muihin investointeihin kuin jo päätettyyn kaupunkiratainvestointiin ja käytännössä pakolliseen Kasavuoren A-siiven korvaavaan investointiin. Tarkemmat tiedot säästöistä ja investointikatosta löytyvät itse tasapainottamisohjelmassa. Tasapainottamistoimien painopiste on säästöissä, jotka muodostavat noin 70 % tulosparannuksesta, veronkorotuksen osuuden ollessa noin 30 %.

Kaupunginhallitus seuraa talouden tasapainottamisohjelman toteutumista ja toimenpiteiden riittävyttä säännöllisesti osavuosikatsausten yhteydessä,

raportoiden niistä valtuustolle. Mikäli tasapainottamisohjelman seurannan yhteydessä osoittautuu, että toimenpiteet ovat riittämättömiä talouden tasapainon saavuttamiseksi, keinovalikoimaa voidaan erillisillä päätöksillä laajentaa. Tarkastusvaliokunta arvioi omalta osaltaan valtuuston päätösten täytäntöönpanoa ja toteutumista.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto hyväksyy liitteenä 2 olevan talouden tasapainottamisohjelman 2025–2027 ja hyväksyy siinä mainitut linjaukset tasapainottamistoimiksi.

.....

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar selosti asiaa.

Puheenjohtaja esitti kaupunginjohtajaa kuultuaan, että kaupunginvaltuusto valtuuttaa hallintopalvelut tekemään hallintosääntöön talouden tasapainottamisohjelman 2025–2027 edellyttämät mahdolliset muutokset.

Puheenjohtajan esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Palautusesitys

Valtuutettu Taisto Miettinen teki vastaesityksen 6.1 seuraavien valtuutettujen kannattamana:

Wahlstedt Virva

Huttunen Jarkko

Häyrinen-Immonen Ritva

Salminen Mikko J.

Kurkela Heikki

Rintamäki-Ovaska Tiina

Mollgren Satu

Palojoki Risto

Tuohioja Pauli

”6.1 Tasapainottamisen toteuttaminen (Miettinen Taisto)

Tasapainottamistoimien painopiste on säästöissä, jotka muodostavat noin 70 % tulosparannuksesta, veronkorotuksen osuuden ollessa noin 30 %. Ohjelman teksti muutetaan: Tasapainottaminen toteutetaan 100 % säästöillä ja muilla kuin veronkorotuksilla (ja muilta osin ko. sisältää vastaavaksi). Asia palautetaan tältä osin valmisteltavaksi.”

Koska keskustelun aikana oli tehty kannatettu palautusesitys, puheenjohtaja pyysi keskustelun kohdistuvan siihen.

Palautuksesta ei saavutettu yksimielisyyttä, joten siitä äänestettiin.

Puheenjohtajan äänestysesityksen mukaan ne, jotka kannattivat asian käsittelyn jatkamista äänestivät JAA ja asian palauttamista kannattavat äänestivät EI.

Suoritettussa äänestyksessä JAA voitti äänin 20–15, joten asian käsittelyä jatkettiin.

Valtuutettujen äänestyskäyttäytyminen ilmenee pöytäkirjan **liitteenä 3** olevasta äänestysraportista.

Tehdyt muut vastaesitykset

Valtuutettu Satu Mollgren teki vastaesityksen 6.2 seuraavien valtuutettujen kannattamana:
Häyrinen-Immonen Ritva
Salminen Mikko J.
Rintamäki-Ovaska Tiina
Kurkela Heikki
Wahlstedt Virva
Villa Sami
Tuohioja Pauli
Ala-Reinikka Tapani

"6.2 Uusi vastaesitys (Mollgren Satu)

Henkilöstömenojen säästötavoitteeksi asetetaan 3,2 miljoonaa. Palvelujen ostojen sekä aineiden ja tarvikkeiden säästötavoitetta nostetaan 200000 euroa. Lisätään sivun 8 taulukon tuloihin rahoitustuotot 200000 euroa. Poistetaan sivulta 9 virke "Henkilöstösäästöt toteutetaan pääasiassa täyttölupamenettelyn kautta eläköitymisten ja työpaikkavaihdosten yhteydessä." Ja lisätään virke: "Tavoitteena on, että kaupungin organisaatio vastaa SOTE-uudistuksen jälkeisiä tarpeita ja taloudellista kantokykyä."

Valtuutettu Satu Mollgren teki vastaesityksen 6.3 seuraavien valtuutettujen kannattamana:
Wahlstedt Virva
Kurkela Heikki
Salminen Mikko J.
Villa Sami
Tuohioja Pauli
Palojoki Risto
Ala-Reinikka Tapani

"6.3 Uusi vastaesitys (Mollgren Satu)

Poistetaan sivun 8 taulukosta kunnallisveron korotus noin 1,5 miljoonaa. Muutetaan sivun 13 teksti muotoon: "Valtuustoryhmien ja asukkaiden näkemyksiä on huomioitu siten, että kiinteistöveroihin ei esitetä korotuksia. Kuten aikaisemmin on todettu, on tasapainottamisohjelman painopiste selvästi säästöissä. Kunnallisveroon esitetään aikaisintaan vuodesta 2026 alkaen maksimissaan 0,3-prosenttiyksikön korotusta, joka toisi arviolta 1,5 miljoonan euron vuosittaiset lisätulot kaupungille. Veronkorotus toisi vuonna 2026 arviolta enintään noin 1,3 miljoonan lisätulon. Lisätulo nousisi tämän hetken arvion mukaan vuodeksi 2027 noin 1,5 miljoonaan verrattuna siihen, että veroaste pysyisi nykyisessä 4,40%ssa. Tasapainottamistoimien painopiste on säästöissä, jotka muodostavat vähintään noin 70 % tulosparannuksesta, veronkorotuksen osuuden ollessa maksimissaan noin 30 %."

Valtuutettu Satu Mollgren teki vastaesityksen 6.4 seuraavien valtuutettujen kannattamana:
Wahlstedt Virva
Miettinen Taisto
Huttunen Jarkko
Salminen Mikko J.
Rintamäki-Ovaska Tiina
Tuohioja Pauli

Nuutinen Saana
Kurkela Heikki

”6.4 Tekstilisäys ohjelmaan (Mollgren Satu)

Lisätään sivulle 12 teksti: Ohjelman jälkeen toteutuvan suomenkielisen alakoulurakennuksen rakentamisen kaavoitusta ja suunnittelua viedään vuosina 2025-27 eteenpäin aiemmin suunnitellun mukaisesti.”

Valtuutettu Tiina Rintamäki-Ovaska teki vastaesityksen 6.5 seuraavien valtuutettujen kannattamana:

Häyrinen-Immonen Ritva
Palojoki Risto
Pesonen Juha
Wahlstedt Virva
Nuutinen Saana
Kurkela Heikki
Tuohioja Pauli
Ala-Reinikka Tapani

”6.5 Lisäys päätökseen (Rintamäki-Ovaska Tiina)

Talouden tasapainottamiskauden 1.1.2025-31.12.2027 ajaksi luottamushenkilöiden vuosi- ja kokouspalkkioita alennetaan ennen edellistä korotusta valinneelle tasolle.”

Valtuutettu Patrick Nysten teki vastaesityksen 6.6 seuraavien valtuutettujen kannattamana:

Björk Bo-Christer
Huttunen Jarkko
Löfstedt-Söderholm Gunilla
Ala-Reinikka Tapani

”6.6 Kokous- ja vuosipalkkiot (Nysten Patrick)

Osana talouden tasapainottamisohjelmaa luottamushenkilöiden kokous- ja vuosipalkkiota lasketaan 25%, siten että jokainen palkkio pyöristetään lähimpään viiteen euroon.”

Todettiin, että valtuutettu Patrick Nysten oli ensin tehnyt vastaavan vastaesityksen (8.4.) esityslistan asiaan 8 ”Hallintosäännön päivittäminen”, mutta hänen pyynnöstään vastaesitys siirrettiin käsiteltäväksi talouden tasapainottamisohjelman 2025–2027 yhteydessä.

Yksimielisesti hyväksytty vastaesitys

Valtuusto hyväksyi yksimielisesti Satu Mollgrenin vastaesityksen 6.4:

Lisätään sivulle 12 teksti: Ohjelman jälkeen toteutuvan suomenkielisen alakoulurakennuksen rakentamisen kaavoitusta ja suunnittelua viedään vuosina 2025–2027 eteenpäin aiemmin suunnitellun mukaisesti.

Suoritettut äänestykset

Lopuista vastaesityksistä 6.2, 6.3, 6.5 ja 6.6 ei päästy yksimielisyyteen, vaan niistä suoritettiin äänestykset.

Puheenjohtajan esitykset äänestysjärjestyksistä ja kunkin äänestyksen äänestysesitystä hyväksyttiin yksimielisesti. Äänestykset, valtuutettujen äänestyskäyttäytyminen sekä äänestysten tulokset ilmenevät pöytäkirjan **liitteenä 3** olevasta sähköisen kokousjärjestelmän äänestysraportista.

Hyväksytyt vastaesitykset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Tiina Rintamäki-Ovaskan vastaesityksen 6.5:

Talouden tasapainottamiskauden 1.1.2025–31.12.2027 ajaksi luottamushenkilöiden vuosi- ja kokouspalkkioita alennetaan ennen edellistä korotusta valinneelle tasolle.

Päätös:

Valtuusto hyväksyi liitteenä 4 olevan talouden tasapainottamisohjelman 2025–2027 seuraavin muutoksin:

- Lisätään sivulle 12 teksti: Ohjelman jälkeen toteutuvan suomenkielisen alakoulurakennuksen rakentamisen kaavoitusta ja suunnittelua viedään vuosina 2025–2027 eteenpäin aiemmin suunnitellun mukaisesti.

- Talouden tasapainottamiskauden 1.1.2025–31.12.2027 ajaksi luottamushenkilöiden vuosi- ja kokouspalkkioita alennetaan ennen edellistä korotusta valinneelle tasolle.

Valtuusto hyväksyi siinä mainitut linjaukset tasapainottamistoimiksi.

Valtuusto valtuutti hallintopalvelut tekemään hallintosäätöön hyväksytyn talouden tasapainottamisohjelman 2025–2027 edellyttämät muutokset.

Liitteet:

1. Yhteenveto asukaskyselyn vastauksista
2. Esitys talouden tasapainottamisohjelmaksi 2025–2027
3. Äänestysraportti
4. Talouden tasapainottamisohjelma 2025–2027, kaupunginvaltuusto hyväksynyt 17.6.2024